

Examenul de bacalaureat național 2018

Proba E. c)

Istorie

Simulare pentru clasa a XII-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Într-o vreme [...] când conștiința națională făcea progrese, revenirea pământurilor în scaunele de domnie din Moldova și Țara Românească a fost percepută, mai ales în perspectiva desfășurărilor ulterioare, ca începutul «renașterii naționale». [...]

Mica boierime, fiind blocată în afirmarea ei [...] de marii boieri, revendică o participare mai importantă în conducerea statului. [...] Obiectivele ei și-au găsit expresia în proiectul de constituție zisă a *Cărvunilor* [...] care în textul ei formula fără echivoc «principiul constituțional: domnia legilor», în înțelesul că autoritatea domnului era limitată și subordonată organismului reprezentativ - Sfatul obștesc. *Constituția Cărvunilor* cuprindea un șir de principii și drepturi, precum respectul proprietății, egalitatea în fața legilor, libertatea persoanei etc. [...] Aceste principii nu erau aplicate însă consecvent, pentru că în problema esențială - cea a puterii - mica boierime se arăta preocupată exclusiv de a-și asigura un cuvânt decisiv în Sfatul obștesc. *Constituția Cărvunilor* a fost violent combătută de marea boierime și ea a rămas un simplu proiect. Victoria [marii boierimi] a fost asigurată și de înțelegerea turco-rusă fixată prin Convenția de la Akkerman (1826). Acordul confirma restabilirea domniilor pământene, stabila alegerea domnilor de divan și fixa durata domniei la șapte ani; rolul Rusiei era consolidat [...].”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „*Regulamentele organice* au fost redactate de comisii de boieri, deținători ai unei vechi «experiențe» în acest domeniu, dar sub supravegherea autorităților rusești pentru că acestea erau preocupate să facă din textele fundamentale elaborate un mijloc de consolidare a influenței Rusiei în Principatele dunărene. [...] Puterea legislativă era reprezentată de o Adunare obștească, aleasă pe cinci ani, în care ponderea importantă revenea mării boierimi; Adunării îi revenea inițiativa și redactarea legilor, prezentate apoi domnului. Acesta era ales pe viață de o Adunare obștească extraordinară. [...] *Regulamentele organice* au rămas prizoniere principiului medieval al privilegiului deoarece erau scutite de impozite boierimea și clerul. [...] Principatele dunărene au trăit sub un condominiu ruso-turc, curtea suzerană și curtea protectoare, aflându-se într-un puternic dezechilibru de putere în beneficiul celei din urmă. [...] Deși *Regulamentele organice* prevedeau alegerea domnilor, Rusia și Turcia au decis să numească, pentru început, domni în cele două principate: Alexandru Ghica în Țara Românească și Mihail Sturdza în Moldova.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți proiectul politic precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la domni „Principatelor dunărene”. **2 puncte**
3. Menționați câte o instituție din care făceau parte boierii, precizată în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în stat trebuie respectată supremația legilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilă între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două proiecte politice referitoare la statul român modern elaborate în prima jumătate a secolului al XIX-lea, în afara celui la care se referă sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o constantă în desfășurarea acțiunilor prin care a fost consolidat statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În privința autorității principelui Transilvaniei [...], una din problemele ridicate de Stări în Adunarea țării de la Cluj a constat în recunoașterea dreptului de a obține libera alegere pe viață a conducătorului țării [...]. Cererea s-a bucurat de acordul Porții abia în 1552, când sultanul [...] acceptă acest principiu cu condiția ca cel «ales» de Stări să fie Ioan Sigismund Zápolya, persoană numită de Poartă. [...] În situațiile în care candidatul Stărilor nu coincidea cu cel al Porții, aceasta din urmă își susținea candidatul prin aducerea în țară de trupe militare, direcționând în sensul dorit de ea «libera alegere» a principelui. [...]

În probleme referitoare la justiție și legislație atribuțiile principelui sunt complexe. [...] În domeniul financiar are dreptul de a dispune de dări, de veniturile din dijme, din mine și ocne, din vămi, din domeniile fiscale etc. [...] Prerogativele financiare ale principelui se răsfrâng și asupra comerțului intern și extern, asupra căruia în anumite perioade își impune dreptul de monopol. [...]

Prerogativele principelui în chestiuni legate de politica externă au fost multiple [...]. Poziția geo-strategică a Transilvaniei situată la limita de interferență a două mari puteri i-a oferit o mai mare libertate și inițiativă în problemele de politică externă. Bunele relații ale principelui cu Imperiul Otoman, dar și legăturile pașnice cu Imperiul Habsburgic au constituit garanția unei domnii liniștite și stabile. Inițiativa în acest domeniu al politicii externe a aparținut în primul rând principelui [...]. Stările întrunite în adunări confirmă un tratat deja încheiat de principe [...]. Controlul și autoritatea princiară absolută cerea ca orice relație de politică externă stabilită de vreun transilvănean să-i fie adusă la cunoștință cu prioritate. [...] Se poate vorbi totuși și de o știrbire a prerogativelor princiare în acest domeniu, deoarece se solicita de către Poartă, ca putere suzerană, înștiințarea și obținerea acordului ei atunci când era la mijloc încheierea unor tratate ce presupuneau și ajutorul militar.”
(Istoria Românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți principatul precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați puterea suzerană a principatului și o modalitate prin care aceasta intervine în politica internă a țării, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la atribuțiile principelui în domeniul economic. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul principelui în politica externă, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în secolul al XVIII-lea intervin modificări în organizarea unei instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre România în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două constituții ale României din prima jumătate a secolului al XX-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- menționarea a două aspecte referitoare la Constituția din 1952;
- prezentarea unei trăsături a Constituției din 1965;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția politică a României la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.